

Waar(d)Zegger

- Sporen in de sneeuw
- Bunzing wordt egel
- Knotbeheer 2008/2009
- Bouwen met een snavel
- Waargebeurd verhaal

LENTE 2009

HWL

Hoekschewaards Landschap

Colofon

Waar(d)zegger is een uitgave van
Hoekschewaards Landschap

Versijnt ieder kwartaal

ISSN 1389-7454

Oplage: 1.750

Redactie:

Aad Bruijnzeel

Cobi Smit

Hanny Willemstein

Iris van der Vlerk

Hoekschewaards Landschap

Vereniging voor natuurbehoud, milieu en historisch
dorpsschoon in de Hoekschewaard

lidmaatschap € 20,00 per jaar

Postadres

postbus 1080

3260 AB Oud-Beijerland

Natuurbezoekerscentrum Klein Profijt

Zalmpad 11 Oud-Beijerland

telefoon: 0186 - 62 18 88

Beheerder: Merijn van den Hoogenhoff

Email: kantoor@hwl.nl

Nationaal Landschap Centrum

Veerweg 1a Numansdorp

Telefoon: 0186 653512

Beheerder: Cees Mesker

Email:

redactie@nationaallandschapcentrum.nl

Openingstijden

Natuurbezoekerscentrum Klein Profijt
en Nationaal Landschap Centrum

Dinsdag t/m vrijdag 10.00 tot 17.00 uur
Zaterdag en Zondag 12.00 tot 17.00 uur

HWL en NLC op Internet: www.hwl.nl

www.nationaallandschapcentrum.nl

Dagelijks Bestuur

voorzitter, Joost Kievit

078 - 6731522

secretaris, Jan van Alebeek

0186 - 619379

Penningmeester, Guus van der Pal 0186 - 573705

Voor informatie, aanmelding en opzegging:

Ledenadministratie

postbus 1080

3260 AB Oud-Beijerland

Tel: 0186-614042

IN DIT NUMMER:

- Van de redactie
- Sporen in de sneeuw
- Bunzing verandert in egel
- Knotbeheer winter 2008/2009
- Promotie Hoekschewaards Landschap
- Nationaal Landschap wat is dat?
- Waardering vrijwilligers
- Algemene Ledenvergadering
- Activiteiten Programma
- Cursus dorpsvogels
- Gebeurd in het veld
- Nog een waar gebeurd verhaal
- Nationaal Landschap Online
- De tuin rondom NLC
- Lammetjes
- Bouwen met een snavel
- Reactie van een lezer
- Binnengekomen...
- Jeugdpagina
- Sloop Natuur Educatief Centrum
- Prikbord achterblad:
Nieuwe expositie in NLC

Foto voorpagina:

Kleine Vos
Kaardebol

Kopij Waar(d)zegger Zomer inleveren vóór 1 mei

Aanleveren kopij

Als aparte bijlage ('attachment') bij een
e-mail. Bij voorkeur in Word

Voor vragen: bel of mail :

Iris van der Vlerk:

Postlaan 15

4835 EE Breda

Tel: 076 564 99 99

mail: redactie@hwl.nl

D r u k k e r i j
Vanderstoep bv

Tel.: 078 674 11 88 – E: vdstoep@tiscali.nl

VAN DE REDACTIE

Iris van der Vlerk

De tuinvogeltelling.

Daar zat ik dan op een stoel voor het raam, klaar om te tellen en hopend op veel en ook een aantal bijzondere soorten. Wat werd ik teleurgesteld.

Een aantal weken daarvoor werd onze tuin (een kleine stadstuin) zeer verrassend bezocht door een kuifmees en later nog door een zwarte mees.

Eerder mochten we genieten van staartmezen, pimpelmees, heggenmus en koolmees, ook de roodborst liet zich meer dan eens zien. De grote gele kwikstaart vloog zo nu en dan over. Voorafgaand aan de tuinvogeltelling had ik al enige weken lang heerlijke versnaperingen voor de vogels opgehangen.

Tijdens het uur tellen dat ik had uitgekozen deden slechts de roodborst en een merel onze tuin aan. Na dat uur bedacht de groenling: hé lekkere hapjes, de heggenmus scharrelde heerlijk op de grond, koolmees en

pimpelmees voerden acrobatische toeren uit, een merel dacht dit na te doen, maar ja dat was allemaal na het tellen!!

Twee dagen na het tellen, echt waar, kregen we bezoek van een boomklever. Niet één maar minstens twee en Staartmezen in groepjes van 10.

Natuurlijk was ook roodborst weer van de partij, evenals koolmees en pimpelmees, groenling, merel, spreeuw, kauw, tortel, heggenmus.

De boomklevers zijn een hele week gebleven, snoepend van onze pinda-netjes en prachtig poserend voor onze camera.

De heggenmus is wel mijn favoriet, hij of zij zie je vaak alleen of met zijn tweeën scharrelend over de grond op zoek naar kleine hapjes die de andere vogels hebben laten vallen.

Voor de heggenmus strooi ik altijd iets extra's op de grond.

Het bezoek tijdens de tuinvogeltelling mag dan teleurstellend zijn, ik geniet nog steeds van al die keren dat het vogelvolkje onze tuin bezoekt, kwetterend en ruziemakend, indringers verjagend op zoek naar lekkernijen ♦

SPOREN IN DE SNEEUW

Joost Kievit

Enkele jaren geleden hadden we hem gezien. Een bunzing op ons erf.

Dat gaf voldoening, want je probeert je erf zo in te richten en te onderhouden dat dit soort dieren zich er thuis voelen. Achter in de boomgaard heb ik een wal gemaakt van snoeihout. De bunzing heeft hier waarschijnlijk zijn onderkomen.

Je weet het nooit zeker want het dier is in de nacht actief en laat zich zelden zien.

In de afgelopen winterperiode viel er 's nachts weer eens sneeuw. Het eerste wat ik dan 's ochtends doe is naar achterkant van de boomgaard lopen. Kijken of er sporen zijn en die waren er. Over de brug en op het ijs van de sloot liep keurig het spoor van onze bunzing richting groentetuin.

Tevreden kon ik constateren dat het dier zich nog steeds thuis voelt op ons erf ♦

BUNZING VERANDERT IN EGEL

Merijn van den Hoogenhoff

In 2008 was het voor het eerst dat de VZZ zoogdiervereniging een dier van het jaar benoemde om meer duidelijkheid te krijgen over hoe dat dier ervoor staat.

In 2008 was dat de bunzing.

Ook de zoogdierwerkgroep van HWL heeft het afgelopen jaar zijn uiterste best gedaan om te zorgen dat er zoveel mogelijk meldingen binnen kwamen.

Aan het einde van het jaar mogen we toch wel spreken van een succes. Landelijk werden meer dan 850 bunzingen gemeld en in de Hoeksche Waard (via HWL) waren dat er 52. Zoveel meldingen hebben we in al die jaren nog nooit binnen gekregen.

Aardige bijkomstigheid is dat je nu beter dan ooit kunt zien waar de meeste bunzingen voorkomen. Het blijft zo dat de veenweide gebieden (Oude Land en Munnikenland) waar veel water is de boventoon voeren. Toch heeft dit afgelopen jaar wel laten zien dat ook rondom de

Binnenmaas en elders in de Hoeksche Waard bunzingen leven. Naar alle waarschijnlijkheid profiteren ze van de beter wordende omstandigheden bij de natuurvriendelijke krekken. En meer bunzingen betekent minder ratten, want als de bunzing ergens van houdt, zijn het wel ratten.

Ik wil hier dan ook alle melders bedanken voor hun meldingen en ze vooral aanmoedigen door te blijven gaan met het melden van alle zoogdieren. Van hazen tot reeën en van bunzing tot egel.

En dat brengt mij gelijk op **het dier van 2009: de egel**.

Dit jaar staat dit geweldige dier in de schijnwerpers.

Een beestje dat zo gewoon lijkt, maar een mooi en verborgen leven

leeft. Wie kent niet de zwaar hijgende en kreunende man achter in de tuin? Bij nadere inspectie blijkt het een egel op liefdespad.

Maar is de egel eigenlijk nog wel zo gewoon? Nee, is eigenlijk het antwoord, in ieder geval "*niet meer*". Door onze opruimdrang en het betegelen van zo ongeveer elk stukje voormalig gras en struik, het verwijderen van openbaar groen en planten van vooral dichte schuttingerf, is er voor deze vriendelijke insectenverdelger geen plaats meer in heel veel tuinen.

Steeds meer worden egels alleen nog gemeld in grote tuinen buiten de dorpen. Er worden er ook minder dood gereden lijkt het wel (toch nog altijd 100.000 per jaar). Dat lijkt goed, maar bij dieren die je zelden ziet overdag, is het aantal verkeers-

slachtoffers een goede indicatie hoe het met ze gaat. Het principe is eenvoudig. Hoe meer dode egels op de weg des te meer zijn er!

Om er nu achter te komen hoe slecht het echt met de egel gaat, heeft de VZZ besloten aan dit speldenkussen extra aandacht te besteden, om te zien wat we kunnen doen om de egel er weer bovenop te helpen.

Daarvoor moet je gegevens hebben van waar egels zitten.

Daarom ook de vraag aan iedereen om de egels die je ziet te melden bij de website van HWL en wel, op kantoor@hwil.nl of bij telmee.nl.

En laten we vanaf nu afspreken dat we in ieder geval bij al onze schuttingen openingen laten voor de egel en dat we onder de vaak enige struik die er nog staat de bladeren vegen die uit de tuinen komen. Daar kan hij lekker in scharrelen, eten en overnachten.

Wat wetenswaardigheden over de Egel (*Erinaceus europaeus*)

De egel is een diertje waarvan de

grootte varieert van 20 tot 31 cm. Gewicht van 300 tot 1100 gram.

De egel is niet te verwarren met enig ander dier hier in Nederland. Een volwassen egel kan wel 8400 stekels hebben. De egel is geen moeilijke jongen en komt al snel op een plaats voor, als er maar voedsel onder begroeiing is en het niet te nat wordt.

Per nacht of in de schemering kan er wel drie kilometer gelopen worden op zoek naar voedsel. Daarbij steekt hij heel vaak wegen en paden over, waardoor hij vaak door het verkeer sterft.

De egel leeft van ongewervelde dieren (kevers, rupsen, regenwormen en slakken), kleine zoogdieren en amfibieën. Soms worden eieren gegeten.

De sterfte onder egels is enorm, 20% haalt de eerste maand niet, 55% het eerste jaar niet, 30% van de volwassen egels haalt het volgende jaar niet. Maximaal kan een egel 10 jaar oud worden ♦

KNOTBEHEER WINTER 2008/2009

Flip Scherbeijn

Het knotseizoen is weer begonnen. Tijdens de Nationale Natuurwerkdag op de 1ste zaterdag van November zijn we gestart aan de Oud Klemsedijk in Strijen.

Een groep van 50 leerlingen van het Grafisch Lyceum, Rotterdam heeft ons geholpen alsmede een aantal vrijwilligers uit de Hoekse Waard.

Wij werden op deze locatie weer gastvrij onthaald door de firma Heyboer, gevestigd aan deze dijk. Ook Radio Rijnmond was aanwezig met een live uitzending. Het werd een inspirerende en gezellige dag.

Hierna hebben de knotploegen aan andere locaties gewerkt. Ondermeer hebben we tijdens de vorstperiodes aan een nieuwe locatie kunnen werken langs de Binnenmaas bij het Zwanengat. Hier is door onze vereni-

ging een groot aantal wilgen en zwarte elzen in beheer genomen. Staatsbosbeheer heeft het terrein aangepast. De bomen staan op plekken die alleen bij vorst bereikbaar zijn. Het knotten was dit jaar mogelijk, ze zijn nu gezaagd en behoed voor omwaaien. Ze zijn nu in goede conditie voor de komende periode, mogelijk zo'n 7 a 10 jaar.

Aan de Zinkweg in Oud-Beijerland is begonnen met het invullen van een lang gekoesterde wens, namelijk een magnifieke rij oude Knotwilgen die om onderhoud schreeuwde. De helft van de bomen hebben we bewust in volle lengte laten staan zodat er voor diverse vogelsoorten voldoende hout overblijft om te nestelen.

Dit seizoen is gestart, in samenwerking met de Raad voor de Kinderbescherming, met het begeleiden van zogenaamde taakgestrafte jongeren. Dit zijn jongens van 16, 17 jaar oud, die rond de 200 uur deze werkzaamheden uitvoeren. Nadat we op Groot Koninkrijk begonnen zijn met het werk aan de knotwilgen, hebben we gewerkt op de locaties van Argusvlinder.

Het is een nieuwe ervaring die zowel

voor de jongens als begeleiders een goed gevoel heeft gegeven van bezig te zijn in de vrije natuur.

Ook langs de Oude Maas is weer veel werk door onze vrijwilligers verzorgd. Zowel aan het begin van de Blankert als op Kuipersveer is met plezier gewerkt tijdens de donderdagen en zaterdag.

Bij het verslepen van de takkenbossen hebben we dit seizoen wederom hulp gekregen van een aantal Belgische trekpaarden. Zowel de paarden als hun begeleiders hebben genoten van het werk. Het scheelde ons veel inspanning de takken omhoog te moeten sjouwen.

Leuke waarnemingen in en rond de knotbomen maken het werk ook boeiend.

Tijdens het zagen met handgereedschap springen de muizen uit de kroon opeens langs je weg. In Schuring lag een leeg geraamte van een haas onder de boom. De buizerd had er vanuit de kroon lekker van gesnoept.

Langs de stoven in de grienden van

de Oude Maas hebben de Krasse Knarren sporen ontdekt van een bunzing die hier zijn territorium heeft en is er elke week weer het roodborstje, die tijdens het werk en in de pauzes voor leuk contact zorgt.

Voor het vrijkomende hout proberen we een goede bestemming te zoeken. Zo zijn we dit seizoen bezig geweest voor Deltares. Deze afdeling van de Technische Universiteit van Delft heeft plannen om meer natuurproducten toe te passen o.a. bij dijk-aanleg en oeverbescherming. Zodoende hebben we meegewerkt aan het fabriceren van drijvende wilgenmatten die voor proef gebruikt worden. We hopen dat dit zal leiden tot meer verwerken van wilgenhout.

Bij het verwerken van het snoeihout werden wij geholpen door Zorgboerderij Beversoord uit Strijensas en de tuinploeg van de Molenschaar uit Oud-Beijerland.

Diergaarde Blijdorp heeft weer een belangrijke hoeveelheid dunne jonge takken meegenomen voor het voedsel van diverse dieren. Maar het

overgrote deel is verwerkt voor de biocentrales. Dit wordt voor ons verzorgd door Boonstoppel Nijsen uit Mijnsheerenland, die al het overgebleven hout voor ons versnipperd en vervoert.

Zo wordt, in goede samenwerking, het prachtige Nationaal Landschap in stand gehouden.

Ik dank alle mensen die dit seizoen daar weer vele uren mee bezig zijn geweest ♦

PROMOTIE HOEKSCHEWAARDS LANDSCHAP

In de vereniging Hoeksche Waards Landschap en ook in het Nationaal Landschap Centrum in Numansdorp gebeurt voortdurend van alles! Meer dan 400 vrijwilligers zetten zich regelmatig in voor milieu en natuur in de Hoeksche Waard.

Doordat we zo veel doen, halen we vaak de pers. Ook kunt u af en toe via Radio Hoeksche Waard iets over HWL horen. Echter: Veel activiteiten komen niet over het voetlicht, domweg doordat het ons aan tijd en/of inspiratie ont-

breekt om er een stukje over te schrijven.

Daarom bij deze een

“OPROEP”

Wie wil zich de komende tijd inzetten voor HWL om onze publiciteit te verbeteren? We zoeken iemand voor het schrijven van persberichten en een contactpersoon voor Radio Hoeksche Waard ♦

Reacties graag aan de redactie. Voor inlichtingen kunt u bellen met Joost Kievit, telefoon 078- 673 15 22.

NATIONAAL LAND- SCHAP, WAT IS DAT?

Bob Wiggers

In de vorige Waardzegger heb ik verteld over het pas geopende Nationaal Landschap Centrum.

cultuur, natuur en geschiedenis.

Zo is de Hoeksche Waard één van de meest gaaf bewaarde en interessante voorbeelden van het type "bedijkingenlandschap". Het is met recht een nationaal kenmerkend voorbeeld van dit landschapstype. De bedijking van de gorsgronden werd na de grote overstromingen in

Uit de reacties bleek dat er toch nog veel mensen zijn voor wie het begrip "nationaal landschap" niet geheel duidelijk is.

Wat is een nationaal landschap?

Ons land kent een grote verscheidenheid aan landschapstypen. Om die voor de toekomst herkenbaar en in stand te houden zijn er twintig streken bij wet aangewezen als "nationaal landschap".

Een nationaal landschap dient internationaal zeldzaam te zijn én nationaal kenmerkend op basis van

de late Middeleeuwen in etappes verricht ten behoeve van de landbouw.

In etappes, omdat na het leggen van een dijk door eb en vloed telkens weer slib aan de buitenkant werd gedeponereerd en zo ontstonden door aanwas weer platen, later gorzen en grienden, die dan weer op hun beurt door een dijk van het water werden afgesloten. Waarna de geschiedenis zich herhaalde. Daardoor ontstonden afgesloten agrarische cultuurlandschappen (polders).

De adel, geestelijkheid en later de stedelijke regenten investeerden in nieuwe inpolderingen om er landbouw te bedrijven. De vruchtbare zeeklei was daarvoor uitstekend geschikt, landbouwgrond was van groot economisch en maatschappelijk belang. Land werd gewonnen op de zee, het bedijkingenlandschap was

Hoeksche Waard.

Het is duidelijk dat de gorzen en grienden met hun ruige karakter alsmede de krekken met hun flauw aflopende oevers en rietkragen prachtige natuur vormen. Niet voor niets is de Hoeksche Waard een van de meest vogelrijke gebieden in Nederland. Toch mag je een nationaal

uniek in de wereld en zo is de Hoeksche Waard dan ook met zijn min of meer evenwijdig lopende dijken en aanwaspolders een kenmerkend voorbeeld van dit internationaal zeldzame landschapstype.

Het agrarisch cultuurlandschap, de openheid, de dijken en krekken, het eilandkarakter en de daarbij horende natuurwaarden vormen de kernkwaliteiten van het Nationaal Landschap

landschap niet verwarren met een natuurpark.

Naast natuur gaat het bij een nationaal landschap vooral om de cultuurhistorie met alles wat daarbij hoort als dorpsgezichten, molens, monumentale boerderijen, kortom: cultureel erfgoed. Bovendien voor wat betreft de Hoeksche Waard ook het agrarische gebied. Het is een cultuurlandschap.

Al deze elementen hangen met

elkaar samen en moeten beschermd worden.

Beschermd, maar niet afgeschermd. Nationale landschappen gaan niet op slot, maar zijn gebieden waar meer dan elders kwaliteit van het landschap het uitgangspunt vormt voor verdere ontwikkeling. Er leven mensen in, die daar werken en wonen

len van die Structuurvisie zijn ook de maatschappelijke organisaties, waaronder HWL om advies gevraagd.

Welke nationale landschappen kent Nederland?

Naast de HW zijn er nog negentien. Allen zeer de moeite waard om te bezoeken uiteenlopend van de Stel-

met alle daarbij behorende dynamiek.

Dit vraagt een veel meer regionaal, lees: provinciaal, aangepast beleid voor ontwikkeling dan bij het behoud en ontwikkelen van een Ecologische hoofdstructuur of van Nationale parken.

De Commissie Hoeksche Waard is hiermee gestart en werkt aan de afronding van de Structuurvisie voor de Hoeksche Waard. Bij het vaststel-

ling van Amsterdam, Het Groene Hart tot Zuid Limburg. Bij elkaar vormen ze bijna 20 % van het oppervlak van Nederland.

Het voert te ver om ze hier allemaal te noemen, maar u vindt een schat aan gegevens op onze websites

www.hwl.nl,

www.nationaallandschapcentrum.nl

en de website

www.nationalelandschappen.nl.

U kunt in ieder geval nog jaren vooruit op de fiets, te voet of anderszins om deze gebieden nader te leren kennen.

En uw eigen nationale landschap, de Hoeksche Waard?

In ons bezoekerscentrum in Numansdorp, het NLC, vindt u een schat aan gegevens over ons eiland

zowel in de permanente tentoonstelling als op het kenniscentrum.

U kunt het NLC gebruiken als startpunt voor een dagje HW voor u zelf, uw gezin, maar ook voor groepen, jong en oud.

Het NLC werkt aan een reeks arrangementen van activiteiten, die u kunt combineren met een kop koffie met taart vooraf tot en met borrel en/of buffet achteraf.

De activiteiten lopen uiteen van wandelexcursies met of zonder gids, fietsroutes met opdrachten, workshops schilderen en tekenen, museumbezoek al of niet met rondleiding tot en met boerengolf, werken in de grienden, bezoeken van bedrijven of boerderijen. Dit alles gecombineerd met eten en drinken in onze fraaie horeca afdeling.

U kunt uw dag samenstellen zoals u zelf wil als een menu in een restaurant.

Over menu gesproken: onze horeca man in het NLC is druk doende zijn assortiment uit te breiden. Binnenkort zal ook worden gestart met de mogelijkheid om kleine warme maaltijden te nuttigen via een culinaire plateservice. U hoort hier later meer van ♦

Kom naar het NLC als start en finish van een dagje Hoeksche Waard.

Voor nadere inlichtingen:

Nationaal Landschap Centrum

3281 LX Numansdorp

0186-653512

e-mail:

[redactie@](mailto:redactie@nationaallandschapcentrum.nl)

[nationaallandschapcentrum.nl](mailto:redactie@nationaallandschapcentrum.nl),

website:

www.nationaallandschapcentrum.nl

Beheerder: Cees Mesker

Mob. 06 - 12966131

Het Nationaal Landschap Centrum (NLC) is geopend: Dinsdag t/m zondag van 12.00 uur tot 17.00 uur (winterregeling).

WAARDERING VRIJWILLIGERS

Joost Kievit

De ongeveer 420 vrijwilligers zijn het kapitaal van Hoekschewaards Landschap. Iedere dag zijn mensen actief voor natuur, milieu en landschap in de Hoeksche Waard. Met elkaar vormen we een collectief met heel veel kennis van en een enorme betrokkenheid bij de streek.

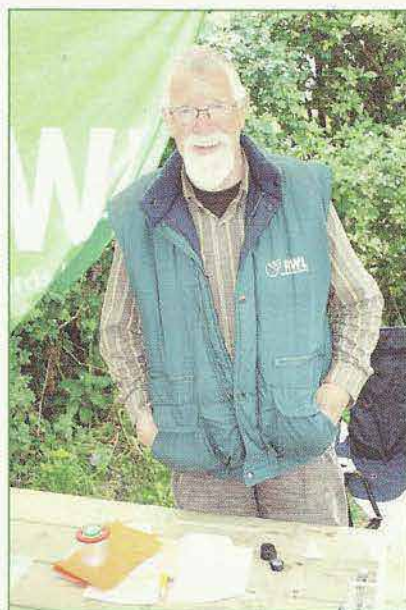
Een factor van belang als het gaat om de ontwikkeling van de Hoeksche Waard. De waardering hiervoor is lastig uit te drukken.

In de laatste vergadering heeft het bestuur hier weer over gesproken. De waardering voor het vele werk dat wordt gedaan is groot, maar al die inzet is onbetaalbaar. Afgelopen jaren hebben we de waardering uitgedrukt in een presentje in de vorm van een bodywarmer en het krekboek.

Een kleinigheid, maar door de grote getallen gaat toch al gauw om veel

geld. Het bestuur heeft besloten dit jaar geen presentje te geven. We hebben steeds gesteld dat we er geen gewoonte van maken.

We willen het geld dat we hiermee uitsparen reserveren voor het klimaatneutraal maken van ons bezoekerscentrum Klein Profijt. Het klimaatprobleem is gigantisch groot en vanuit de werkgroep Milieu en Planologie zijn we begonnen om hier ook in de Hoeksche Waard de nodige aandacht aan te besteden. Het bestuur vindt dat we als HWL dan ook een goed voorbeeld moeten geven. We beginnen met Klein Profijt en een groepje vrijwilligers is aan het bekijken welke maatregelen en investeringen nodig zijn om dit gebouw klimaatneutraal te maken ♦

ALGEMENE LEDENVERGADERING 2009

op dinsdag 7 april 2009

Het bestuur nodigt u van harte uit tot het bijwonen van de 26^e Algemene Ledenvergadering van de vereniging Hoekschewaards Landschap op 7 april 2009 te 20:00 uur in het natuurbezoekerscentrum Klein Profijt, Zalm-pad 11 te Oud-Beijerland.

AGENDA

1. Opening
2. Verslag van de 25^e Algemene Ledenvergadering d.d. 8 april 2008
3. Ingekomen/ uitgaande stukken
4. Jaarverslag 2008
5. Financieel verslag 2008
6. Verslag kascontrolecommissie
7. Begroting 2009 en vaststelling contributie 2010
8. Aftreden en verkiezing bestuursleden
9. Rondvraag
10. Sluiting officiële gedeelte

Hierna is voor alle aanwezigen de gelegenheid om informeel met elkaar van gedachte te wisselen onder het genot van een hapje en een drankje.

Voor de volgende bestuursleden loopt de zittingsperiode af:

De heer J. Prince en F. Scherbeijn. Beiden stellen zich herbenoembaar.

In overeenstemming met artikel 8 van de statuten wijst het bestuur de leden op de mogelijkheid zelf kandidaten voor het bestuur voor te dragen.

Het verslag van de 25^e Algemene Ledenvergadering 2008 kunt u bij de secretaris aanvragen.

Het financiële verslag (de exploitatierekening 2008, begroting 2009 en de balans per 31 december 2008) met een korte toelichting op de cijfers, kunt u eveneens bij de secretaris aanvragen.

ACTIVITEITENPROGRAMMA

Let op: van te voren aanmelden via excursies@hwl.nl of bel of sms naar 06-22 75 20 67

Datum	Tijd	Thema / waar	Verzamelpunt	Coördinerende gids
29 maart 2009 (zondag)	10.00 - 12.00	Weidevogelbescherming - Oude- land van Strijen	Parkeerplaats kruising Leeu- werikstraat/ Kerkstraat in Strij- en	Dick van Houwelingen
18 april 2009 (zaterdag)	10.00 - 12.00	Historie en planten - Heemtuin Piershil	Bij het bord Hof van Piershil naast de kerk aan de Voor- straat	Martijn Verweijen
26 april 2009 (zondag)	14.00 - 16.00	Lente op het Leenheerpad	"t Haventje aan de Buitendijk	Sjoerd Reinstra
3 mei 2009 (zondag)	13.00 - 15.00	Groot Koninkrijk - 's-Gravendeel	Kruising Griendweg/ Gorsdijk, 's-Gravendeel	Joop van Riet
21 mei Hemel- vaartsdag	05.00??	Vroeg uit de veren	Einde Boonsweg, Blaaksedijk	??
23 mei 2009 (zaterdag)	20.30 - 22.30	Vleermuizen - Veerbos Numans- dorp met verrassing	NLC, Veerweg Numansdorp	Carla van Brug

Kijk voor meer en de meest recente informatie op www.hwl.nl

Kosten standaardexcursie: € 2 voor leden, € 3 voor niet-leden, € 1 voor kinderen t/m 12 jaar

30 mei 2009 (zaterdag)	9.00 - 12.00	Wandelexcursie Argusvlinder (ca. 10 km) - Puttershoek	Hoofd van Benthuizen, Molendijk, Puttershoek	Cees Mesker
7 juni 2009 (zondag)	13.00 - 15.00	Vlinders en Libellen - Numansdorp	NLC, Veerweg Numansdorp	Henk Bunjes
27 juni 2009 (zaterdag)	10.00 - 12.00	Broedvogels in Het Groeneveld (primeur!) - 's-Gravendeel	Hoek Boendersweg / Eerste Kruisweg, 's-Gravendeel	Cees Mesker
5 september 2009 (zaterdag)	9.30 - 13.00	Vogels - Tiendgorzen en Tiengemeten	Pont bij Nieuwendijk	Menno Korbijn
19 september 2009 (zaterdag)	9.00 - 12.00	Natuurwandeling - Korendijkse Slikken	Witte huis na bocht Westdijk te Korendijk	Rob Burgmans
11 oktober 2009 (zondag)	14.00 - 16.00	Paddenstoelen - Tunnelbos met een opwarmertje	Parkeerplaatsje boven Heinenoordtunnel	Willem Star
24 en 25 oktober 2008	8.00 en 20.00 uur	Muizeninventarisatie - Klein Profijt	Klein Profijt, Oud-Beijerland	Merijn van den Hoogenhoff
Kijk voor meer en de meest recente informatie op www.hwl.nl				
Kosten standaardexcursie: € 2 voor leden, € 3 voor niet-leden, € 1 voor kinderen t/m 12 jaar				
Kosten speciale excursie: € 3 voor leden, € 4 voor niet-leden, € 2 voor kinderen t/m 12 jaar				

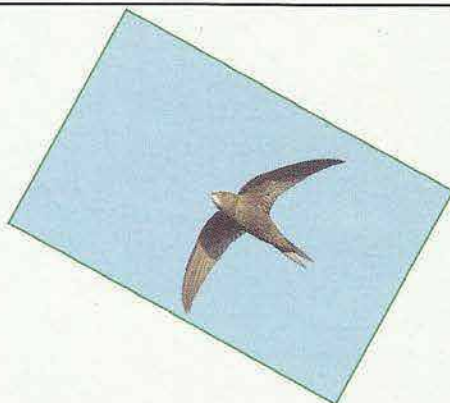
CURSUS DORPSVOGELS

In deze cursus maakt u kennis met de vogels van huis en tuin. Welke soorten komen er voor in onze directe woonomgeving en hoe leven ze? Veel aandacht is er voor de vele kleine zangvogels en hun specifieke zang. Daarnaast komen ook kenmerkende soorten als huismus, gierzwaluw en kauw aan bod.

De excursies zijn 's ochtends vroeg compleet met een overweldigend vogelconcert. Als bonus is er op 5 juni bij mooi zomerweer een extra avondexcursie o.a. voor de gierzwaluw.

Alle excursies vinden plaats in de bebouwde kom van Oud-Beijerland. Leden van de Vogelwerkgroep van het HWL verzorgen de cursus.

Cursusdata:	- 2 cursusavonden: dinsdag 21 april en 12 mei
(aanvang 20.00 u.) Extra: 5 juni .
Cursuslocatie:	- 2 excursies: zaterdag 25 april en 16 mei (vroeg ochtend)
- NBC "Klein Profijt" , Zalmpad 11, 3261 MD Oud-Beijerland,
tel. (0186) 621888
Docenten:	- Frank van Gessele, Martin Benard en Marianne van der Waal
Kosten:	- Leden: € 20,00. Niet leden: € 25,00
Deelnemers:	- Max. 25
Aanmelden:	- E-mail: cursussen@hwil.nl (voorkeur!) of via NBC "Klein Profijt",
tel. (0186) 621888
Informatie:	- Frank van Gessele tel. (0186) 613417

OPROEP

De werkgroep cursussen is op zoek naar nieuwe leden. Heeft u tijd beschikbaar meld u dan aan via cursussen@hwil.nl.

Werkgroepleden hoeven zelf geen cursussen te geven. Het gaat meer om de organisatie, zoals de jaarlijkse programmering, het verzorgen van de publiciteit, de werving en de begeleiding van de docenten..

GEBEURD IN HET VELD

Janus Verkerk

Als je ouder wordt ga je meer terugkijken wordt wel eens gezegd. Dat lijkt een statement.

De volgende gebeurtenis speelde zich af toen ik al wel naar vogels keek, maar van echt determineren nog geen sprake was.

Plaats van handeling was de Zwane-gatsedijk en meer specifiek de weilandjes, die recentelijk zijn omgevormd naar nieuwe natuur beheerd door Staatsbosbeheer.

Het zal 1968 zijn geweest toen mijn aandacht als vogelaartje in spe getrokken werd door een groep heftig krijssende Kokmeeuwen. Ze vlogen in een cirkel om een soortgenoot die met uitgespreide vleugels op de grond lag. Kennelijk mankeerde deze vogel iets en ik besloot hem op te pakken.

Dichterbij gekomen zag ik dat de kop en hals van de Kokmeeuw ondergronds waren maar ik snapte niet waarom. Ik speelde met de gedachte dat de Kokmeeuw iets had gepakt en dat hij/zij dat niet uit de grond kon trekken. Ik trok de Kokmeeuw aan de achterpoten omhoog (weerstand) en even later stond ik met een krijssende meeuw met daaronder aan de hals een bengelende Hermelijn die niet van plan was los te laten.

Overweldigd door deze gebeurtenis liet ik van schrik de meeuw los die met bebloede kop meteen wegvloog terwijl de Hermelijn binnen een seconde weer in het hol verdween. Mij

in uiterste verwarring achterlatend met lege handen en alleen in een groot en leeg weiland.

De Kokmeeuw moet al foeragerend boven het hol van de Hermelijn zijn beland die toen meteen toe heeft geslagen maar de meeuw niet naar beneden kreeg ♦

NOG EEN WAAR GE- BEURD VERHAAL!

Redactie

Het volgende stukje stond in een aflevering van een plaatselijk vogelblad.

Klucht

De schrijfster meldde dat zij een heuse klucht had meegemaakt.

Op een avond hoorde zij rond half elf een flinke klap, zo één alsof er een flinke deur dichtgeslagen wordt. Direct daarop volgde nog zo'n klap.

Daarna was het stil tot de telefoon ging. Het was het buurjongetje met de vraag of ze meteen wilde komen, maar niet door de achterdeur. Hij klonk wat paniekerig. Zij ernaar toe.

Wat ze daar aantrof kon ze met haar ogen bijna niet geloven: een verfromfaaide ooievaar voor de achterdeur. Hij (of zij) was tegen het slaapklaanmerraam van de buurjongen gevlogen, naar beneden gestort en via het afdak van de uitbouw op de grond terecht gekomen.

De dierenambulance werd gebeld, maar die wisten er eigenlijk geen raad mee. Uiteindelijk werd de hulp ingeroepen van de plaatselijke ooievaarsopvangdienst.

De vraag rees: wie er ouder was: de ooievaar, de ooievaarsopvangder of de oude fiets waarmee hij zich verplaatste.

Hij liep meteen op de ooievaar af, had geen angst, terwijl ooievaars toch behoorlijk groot en sterk zijn en een flinke puntige snavel hebben.

Och och jochie wat heb je nu toch weer gedaan, suste de oude man de ooievaar. Hij pakte hem op en wandelde er doodleuk mee naar huis. Later kwam hij terug om zijn fiets te halen en uit te leggen dat het de oudste van het Ooievaarsdorp betrof, om hem hoefden ze zich geen zorgen te maken, hij vloog namelijk wel eens meer uit de bocht ♦

NATIONAAL LAND- SCHAP ONLINE

Dick Bussing.

Wat zijn er voor toekomstplannen voor de Hoeksche Waard? Waar vind ik informatie over molens en dijken? Waar wordt er nu gewerkt aan het krekensstelsel?

Wat heeft het 'Nationaal Landschap Centrum' te bieden?

Kan ik meepraten over plannen voor landgoederen en bedrijventerreinen? Hoe kom ik op de mooiste plekken? Kan ik fietsen in natuurgebieden?

Alles wat je zou willen weten over nationaal landschap Hoeksche Waard is te vinden op de speciale website

www.nationaallandschaphw.nl.

Nou ja, bijna alles. Want de website wordt nog steeds uitgebreid met nieuwe pagina's en nieuwe thema's. Hebt u de website al bij uw favorieten geplaatst voor de nieuwspagina of de agenda? In het voorjaar verwacht de redactie de 200.000ste bezoeker, dus de website lijkt in een grote behoefte te voorzien.

De Hoeksche Waard mooi houden.

HWL nam in 2005 baanbrekende initiatieven toen de status nationaal landschap werd verworven: de bouw van het Nationaal Landschap Centrum in Numansdorp, de permanente tentoonstelling Nationaal Landschap aldaar en de website Nationaal Landschap.

Het zijn nu de middelen om meer bewoners te laten kennismaken met al wat mooi is, boeit en bloeit in de

Hoeksche Waard. Het zijn ook de middelen om samen met bewoners, maatschappelijke organisaties en overheden het nationaal landschap verder te ontwikkelen tot een heel bijzonder gebied: een groene long voor de verstedelijkte randstad en een karakteristiek open leefbaar landschap voor de eigen bewoners.

Het nationaal landschap is van iedereen.

Die samenwerking hoort bij de Hoeksche Waard. Bij de bouw van de tentoonstelling werd er samengewerkt met wel 9 organisaties en vele vrijwilligers. Kennis over de kernkwaliteiten van de HW is immers bij velen aanwezig en dat zie je in het resultaat. Een aantal van de organisaties die meewerkten aan de tentoonstelling, leveren nu een 'correspondent' voor de website, zodat nieuwtjes, rapportages, of aankondigingen op tijd op de site kunnen worden geplaatst. De website promoot het 'nationaal landschap' en is daarom niet alleen gericht op natuurgebieden en natuurontwikkeling (wat je van een HWL-site zou kunnen verwachten), maar

ook op cultuurhistorie, archeologie, ontwikkelingen in de landbouw, plannen met betrekking tot wonen, bedrijven, toerisme en duurzame energie.

Kennis delen.

De (vrijwillige)redactie van de website, tevens werkgroep 'kenniscentrum', stelt zich tot doel, om de gevonden kennis op een eigentijdse vingervlugge manier aan u door te geven, om u enthousiast te krijgen. De werkgroep verzorgt ook de helpdesk, leeshoek en het filmprogramma-op-verzoek in het Nationaal landschap Centrum. Waarom? Misschien dat u betrokken raakt als vrijwilligers bij een project, of dat u de Hoeksche Waard verder gaat ontdekken. Of gewoon, net als de meeste HWL-ers, dat u van dit landschap gaat houden.

Hier begint de Hoeksche Waard.

Of u nu online bent in het Nationaal Landschap Centrum of thuis: het nationaal landschap opent zich voor u via www.nationaallandschap.hw.nl of de verenigingssite van Hoeksche-waards Landschap www.hwl.nl

(knop nationaal landschap).

U vindt niet wat u zoekt? U wilt reageren, of een artikel plaatsen?

Mail naar: [redactie](mailto:redactie@nationaallandschapcentrum.nl)

[@nationaallandschapcentrum.nl](mailto:redactie@nationaallandschapcentrum.nl)

Hier begint de Hoeksche Waard:

www.nationaallandschapnw.nl

voor vele kleurige informatie

pagina's over:

- Nieuwtjes/ontwikkelingen
- Agenda/aankondigingen
- Documenten/rapporten/brochures
- Projecten in de HW
- Structuurvisie HW 2030
- Nationale Landschappen
- Tentoonstelling digitale versie
- Links naar vele organisaties en boeiende sites
- Wat het Nationaal Landschap te bieden heeft
- 150 mooie plekken op Google-kaarten om te ontdekken ♦

DE TUIN RONDOM NLC

Cees Mesker

Tuin van Nationaal Landschap Centrum geeft natuur volop kansen!

De aanleg van de "Educatieve tuin" rondom het Nationaal Landschap centrum in Numansdorp was een onderdeel van het Realisatieplan voor de bouw van het Nationaal Landschap Centrum.

Het complex waarop het Nationaal Landschap Centrum wordt gevestigd heeft een oppervlakte van ruim 1 hectare. Het grootste deel van deze oppervlakte wordt als educatieve tuin

ingericht. Een nabijgelegen dijktaalud, nabij het oude natuurbezoekerscentrum en een smal bosperceel langs de Veerweg maken deel uit van de totale educatieve tuin.

Al in 2006 waren er ontwerpschetsen gemaakt door Walradien de Man,

lid van de plantenwerkgroep van het HWL. Lijsten met planten, struiken en bomen volgden, voornamelijk inheemse soorten aangevuld met tuinplanten. Halverwege het jaar 2007 bleek, dat het ontwerp nog eens drastisch aangepast moest worden, vooral in verband met de toekomstige plannen van de nabijgelegen Molenpolder. Het grondwerk was toen net afgerond!

Grondwerk

grote waterpartij gaf de mogelijkheid werk met werk te maken en grond direct toe te passen voor de ophoging.

Het weer werkte niet altijd mee en soms was de grond te nat om in te werken.

Begin april werd een begin gemaakt met de aanplant van de bomen en struiken in de tuin. Leden van de plaatselijke Scoutingwerkgroep hiel-

Net als het gebouw moest de tuin nabij het centrum omhoog; wel 1.40 meter om droge voeten te houden. Dit betekende dat er vele vrachten grond op gebracht moesten worden. Een week lang reden tractoren af en aan en werd met een kraan de grond geëgaliseerd. Het graven van een

pen een avond mee. Daarvoor waren met een zware dieplader 8 flinke leilinden aangevoerd, die afkomstig waren uit de tuin van een kerk in Alblasterdam. Knotbaas Flip Scherbeijn organiseerde het transport en de plaatsing, die tot diep in de avond duurde. Tot nu toe doen ze het prima

maar pas komend voorjaar zal blijken of ze echt aangeslagen zijn.

Bij de bestrating, die deels door een aannemer werd uitgevoerd kreeg de werkgroep hulp van leerlingen van het Wellantcollege uit Klaaswaal.

Op een aantal vrijdagen legden zij de bestrating in de biodiversiteitstuinjes, onder de bezielende leiding van o.a. docent (en HWL-vrijwilliger) Martin van Eck.

Voorbeeldtuinjes.

Bij de inrichting is vooral rekening gehouden met het aspect biodiversiteit. Het verlies aan biodiversiteit ofwel variatie aan leven is een groot milieuprobleem van onze en de komende tijd. De tuin geeft een beeld van de variatie aan leven in de Hoeksche Waard en brengt kleinschalige oplossingen in beeld, die ook in nieuwbouwwijken toepasbaar zijn. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om erfafscheidingen in de vorm van hagen of vlechtwerk van wilgentenen, voedselplanten voor vlinders, schuilgelegenheid voor egels, meer mogelijkheden voor vogels, waterdieren etc.

Het gehele tuincomplex bevat een aantal vaste componenten, zoals:

- Knotwilgen en een griend met voorlichting over cultuur en het belang voor natuur en landschap en benodigde onderhoud.
- Bloemrijk grasland met voorlichting over de voorkomende plantensoorten en het benodigde beheer.
- Akkertjes met wisselende land- en tuinbouwgewassen, aandacht voor oude gewassen als Vlas en Meekrap, akkerranden en voorlichting over toepassing hiervan in de praktijk.
- Het bestaande bosperceel blijft in stand.
- De tuin bevat een grote waterpartij, die al druk bezocht is door vele vogelsoorten

Educatieve tuinen

Kernwoorden voor de functies van de tuin zijn: voorlichting, educatie en recreatie.

Dit betekent onder andere in de praktijk

- Natuurbeleving met specifieke aandacht voor de jeugd. Kennis overdracht over de landbouw met aandacht voor duurzaamheid.
- Promotie van streekproducten
- Voorbeeldtuinen ten behoeve van biodiversiteit

De educatieve tuin is toegankelijk voor het publiek. Op aantrekkelijke plekken zijn enkele banken ge-

plaatst. Wandelpaden en informatieborden moeten de publieksfunctie van de tuin versterken. Dit is onderdeel van de openbare ruimte.

De educatieve mogelijkheden voor de jeugd worden versterkt door een dergelijke tuin. Hiervoor worden onder andere educatieve routes met

Loek van Veen, vrijwilliger en oproepkracht bij het HWL, in zijn vrije tijd ook amateur-tuinder, vond het wel wat en meldde zich aan. Hij is nu verantwoordelijk voor het onderhoud en stuurt andere vrijwilligers aan.

Op de vraag aan Loek, wat het onderhoud nu eigenlijk inhoudt ant-

opdrachten ontwikkeld op de manier zoals dat pook op Klein Profijt al gebeurd. Het educatieve programma voor de jeugd van de basisscholen wordt uitgebreid met activiteiten in de educatieve tuin, gecombineerd met de exposities in het centrum. Naar schatting zullen circa 2000 kinderen per jaar hiervan gebruik maken.

Zonder beheer geen tuin?!

Om een dergelijk tuin op een goede manier te beheren is het belangrijk een vaste club met vrijwilligers te hebben, die regelmatig klussen uit voert.

woord hij: "Vooral in het voorjaar zal er weer gezaaid moeten worden in de diverse akkertjes en het groentetuintje. Daarna moet er gedurende het groeiseizoen gewied worden, wat een aardige klus is. In h  t najaar zullen de fruitbomen en leibomen gesnoeid moeten worden, daarnaast het gras gemaaid en afgevoerd worden.

Deze winter moet er nog het één en ander gedaan aan de biodiversiteitstuintjes. Zo moet er bijvoorbeeld een paddenpoel gemaakt, wat natuurlijke afscheidingen gemaakt worden en een pergola in één van de tuintjes.

Het is belangrijk dat elke tuin een eigen sfeer krijgt"

Is er nog behoefte aan meer vrijwilligers? Loek: "Dat lijkt me wel duidelijk, er is van alles te doen in elk jaargetijde, dus vrijwilligers zijn welkom!" ♦

LAMMETJES

Cobi Smit

Om de motor van bijvoorbeeld een auto "aan de praat" te krijgen heb je een startmotor nodig, die zorgt ervoor dat de motor gaat lopen. Ook de lammetjes van schapen en geiten hebben zo'n startmotor nodig om op gang te komen en uit te groeien tot gezonde lammeren.

Deze startmotor heet biest of colostrum; het is de eerste melk die het schaap of de geit geeft na de geboorte van het lam. Biest bevat net als gewone melk energie, eiwitten, vitaminen en mineralen. Vergeleken met gewone melk zit er extra veel energie in, dat is nodig om de geringe energiereserve van het pasgeboren lam aan te vullen. In biest zitten ook bestanddelen die je niet in gewone melk aantreft: stoffen die het darmpek afdrijven bijvoorbeeld. Maar de allerbelangrijkste stoffen in biest zijn de afweerstoffen tegen ziekten. Het lam heeft namelijk bij de geboorte geen afweerstoffen van de moeder meegekregen.

Om lammetjes zo snel mogelijk na de geboorte te beschermen tegen ziektekiemen moeten ze de eerste biest binnen een uur na de geboorte binnenkrijgen. Deze biest komt direct in de lebmaag van het lam terecht en de energie, antistoffen en darmpekafscheidende stoffen worden daarna snel door het lichaam opgenomen. Een gezond lam, dat tijdig wordt geboren en een normaal geboortegewicht heeft, zal binnen een half uur na de geboorte opstaan, de uier van de moeder zoeken en beginnen te drinken. Deze zogenoemde zuigreflex is na de geboorte het sterkst en neemt daarna snel af.

Daarom gaan eigenaars van schapen en geiten regelmatig kijken of

het lam drinkt. Als dat niet het geval is zullen ze een handje helpen. Hier-voor moet de ooi of geit voorzichtig worden gemolken en zal de biest met een speenflesje aan het lam worden gegeven. De eigenaar helpt zodoende een handje met het aanbrengen van de startmotor ♦

Bron: Landleven 2/07

BOUWEN MET EEN SNAVEL

Cobi Smit

Zonder vakopleiding, zonder gereedschappen en zelfs zonder handen een woning bouwen. Het lijkt een onmogelijke opgave. Toch spelen vogels het klaar.

Met alleen hun snavel maken ze ieder jaar de meest ingewikkelde bouwsels. Zonder voorbereiding beginnen ze er aan en ze weten precies hoe het moet. Doe ze dat maar eens na!

De vogelwoning moet aan levensbelangrijke voorwaarden voldoen: ze moet veiligheid en beschutting bieden, daarvoor is een nestholte natuurlijk het meest ideaal. Een goede tweede keuze is een bolvormig nest, zoals bijvoorbeeld het winterkoninkje dit bouwt, maar de meeste vogels maken een halve bol: het klassieke komvormige vogelnest. Dat is even zogoed een klus waar je u tegen zegt.

Eerst wordt de bodem gemaakt. Het materiaal sprieten, twijgjes, bladeren, haarplukken, veren, schors en mos, wordt kunstig ineen gevlochten en met leem, klei of zelfs spinrag aan elkaar geplakt. Daarna is de ronde opbouw aan de beurt. De vogel gaat hiervoor op de nestbodem zitten en bouwt om zich heen: steeds weer insteken, ombuigen en doorhalen. Telkens drukt hij zijn borst tegen de opbouw en draait in het rond door met één poot trappelbewegingen te maken. Zo geeft hij het nest vorm. De rand wordt stevig aan gedrukt met keel en staart. Uiteindelijk ont-

staat er een sterk nest dat niet groter is dan het vogellijf. Echt maatwerk dus. Het karwei wordt afgemaakt door de binnenkant van het nest met leem te bepleisteren en te stofferen met fijne veertjes, haren en mos. In ongeveer een week tijd heeft de gemiddelde zangvogel de klus geklaard. Wij nemen er ons petje voor af.

Al snel liggen er eitjes in het nest. Ook dat zijn wonderlijken van de natuur. Ondanks de dunne schaal zijn ze oersterk. Dat komt doordat de kalkkristallen in de eierschaal elkaar op precies dezelfde wijze ondersteunen als de stenen van een gemetselde boog. Proeven hebben aangetoond dat een kippenei een gelijkmatige druk van anderhalve ton per vierkante centimeter kan verdragen!

Waren eieren volmaakt rond geweest, dan zouden ze nog veel sterker zijn. Waarom zijn ze dat dan niet? Dat houdt verband met de minimale grootte die een ei moet hebben voor een goede ontwikkeling van het embryo. Bij een langgerekte vorm kan er meer ei door de eileider van de vogel dan bij een ronde vorm. Zo'n ei heeft immers een kleinere diameter bij dezelfde inhoud.

De langgerekte eieren hebben een puntige en een stompe kant. Je zou verwachten dat eerst de puntige kant

ter wereld komt. Dat lijkt gemakkelijker voor de moedervogel, maar dat is het niet. De krachtige kringpiet van haar cloaca zou het ei telkens weer naar binnen drukken. Maar als eerst de bolle kan passeert, floept

daarna de rest moeiteloos naar buiten.

De peervorm is ook handig als de eieren eenmaal in het nest liggen.

Ze rollen niet weg als ze een zetje krijgen, maar draaien rond in cirkel-

tjes. Zo blijven ze bij elkaar.

Het is allemaal geweldig goed bedacht en gemaakt in de vogelwereld, maar helemaal perfect is het niet. Zo komen jaarlijks talloze jonge vogeltjes om, doordat hun komvormige, met leem bestreken nest tijdens een stortbui vol water loopt. Waarom zit er geen gaatje in? Kon de evolutie nou echt niet voor zoiets simpels zorgen? ♦

Bron: Landleven maart/april 2006

De Redactie plaatst onderstaande verkorte reactie van een oplettende lezer!

Geachte Redactie:

Meestal lees ik de Waar(d)zegger met veel plezier en interesse. Alle lof voor de inhoud van het blad! Maar in de winternummer staat een artikel dat mij erg heeft verbaasd en verontwaardigd. Ik doel op het artikel van de redactie over het plukken van eekhoortjesbrood. Op veel plaatsen is het plukken van paddenstoelen en planten verboden. In Nederland leven we met veel mensen op een beperkte oppervlakte en er is relatief weinig natuur. Willen we die natuur behouden dan kunnen we er (hoe spijtig menigeen dat ook mag vinden) niet met zijn allen van gaan plukken...

Na deze reactie vragen wij lezers om hun mening te geven of je nu wel of

niet een paddenstoel mag plukken. Om de gedachten te prikkelen hier twee stellingen:

De natuur is zo schaars in Nederland dat je er niets mag beschadigen laat staan plukken, want dat tast onze schaarse natuur onherroepelijk aan.

of

Het is met paddenstoelen net als met bramen, door ze te plukken en te eten ga je de natuur beter waarderen. Als je een appel eet gaat de boom ook niet dood.

Wilt u reageren:

laat een reactie achter op onze website: www.hwl.nl

of mail naar redactie@hwl.nl

Uit de binnengekomen reacties zal een selectie worden gemaakt en in een volgend nummer worden gepubliceerd ♦

BINNENGEKOMEN...

Naast allerlei persberichten ontvangt de redactie ook nogal eens vragen om aandacht voor een specifiek onderwerp.

Ik was net met de opmaak van deze Waar(d)zegger begonnen toen onverwachts een leuke mail de box in tuimelde.

Het onderwerp dat daar werd aangesneden verdient aandacht, mijn interesse werd gewekt door dit mooie

initiatief van Rinus Roland.
Leest u zelf:

Wandelgids nu ook voor rolstoelgebruikers

Wanneer je in een rolstoel zit, kom je er minder gemakkelijk uit. Maar wanneer je dan ook nog eens natuurliefhebber bent, dan heb je écht een probleem.

Want modderige zandpaden, hobbelige ondergronden, te smalle of drukke weggetjes, steile trajecten, de noodzaak van een sanitaire stop en

de bereikbaarheid vormen voor een rolstoelgebruiker stuk voor stuk onneembare barrières. Evenals obstakels als het vinden van een medewandelaar, de onbekendheid van mooie gebieden en niet te vergeten: het weer, je krijgt het doordat je je niet beweegt, al snel koud.

Dát is waar ik tijdens mijn vrijwilli-

om samen met iemand op stap te gaan. Het is bovendien ook weer eens wat anders. Verandering van activiteit en omgeving geeft aanleiding tot nieuwe gesprekken, het is een prettige en gemakkelijke manier van elkaar ontmoeten.

En eigenlijk ontleen ik aan het mogelijk maken van zo'n ontmoeting zelf het meeste plezier!

De gids is ook bedoeld voor alle andere mensen die zich wat moeilijker verplaatsen. Denk aan gebruikers van buggy's, kinderwagens en rollators en aan alle anderen die niet meer zo gemakkelijk lopen.

Zo ontstond de wandelgids voor rolstoelgebruikers deel 1 voor Zuidoost Nederland.

Het boekje ziet er mooi uit maar is vooral ook gemakkelijk leesbaar met informatie die ter zake doet! (red)

De auteur wil graag ook gidsen maken voor andere delen van Nederland, daarvoor is uw hulp onontbeerlijk. Weet u een mooie route, die goed te doen is met rolstoel, of denkt u een mooie route te weten schroom dan niet en neem contact op met de schrijver. (zie gegevens hieronder) ♦

(024-3607789 of
Rinus@eoscentra.nl)

Wandelgids voor Rolstoelgebruikers
auteur: Rinus Roland.

ISBN 9789075362787. € 12.95

gerswerk in een verzorgingstehuis op een gegeven moment achter kwam.

Aan het weer sleutelt deze wandelgids niet, maar alle andere belemmeringen heb ik door het maken van deze gids kunnen wegnemen. Daarmee wordt de natuur nu ook voor de rolstoelgebruiker ontsloten.

De mogelijkheid van een uitstapje de natuur in verruimt ook de mogelijkheden van het sociale verkeer voor de rolstoelgebruiker: het is gewoon leuk

Jeugdhoek

Jeugdhoek

HET IS LENTE !!!

Wanneer begint de lente nu precies? Is dat 21 maart, 20 maart of zelfs al op 1 maart?

De Meteorologische lente (meteorologie is de leer over het weer) begint op een vaste datum nl **1 maart!**

Het begin en het einde van de Lente is bepaald op basis van een afspraak. Volgens de Astronomie (sterrenkunde) begint de lente als de dag en de nacht even lang zijn, dat is meestal rond 20 of 21 maart. De zon gaan dan door het Lentepunt.

Gemakshalve houden we in de volksmond 21 maart aan als begin van de lente.

Planten en bomen beginnen weer groen te worden, de dieren die een winterslaap hebben gehouden komen weer uit hun holletjes. Ze zoeken een vriendje of vriendinnetje en maken samen een nestje waarin ze hun kroost lekker warm kunnen houden en voeren tot ze groot zijn.

Wij mensen merken het ook: we kunnen dunnere kleding aan want het wordt buiten warmer. De meeste mensen en dieren voelen zich erg prettig als het wat warmer wordt.

En let maar eens op: misschien krijgen je vader en moeder de kriebels en moet er ineens van alles schoongemaakt en opgeruimd worden.

Op de andere bladzijde zie je een echt lentewerkje.

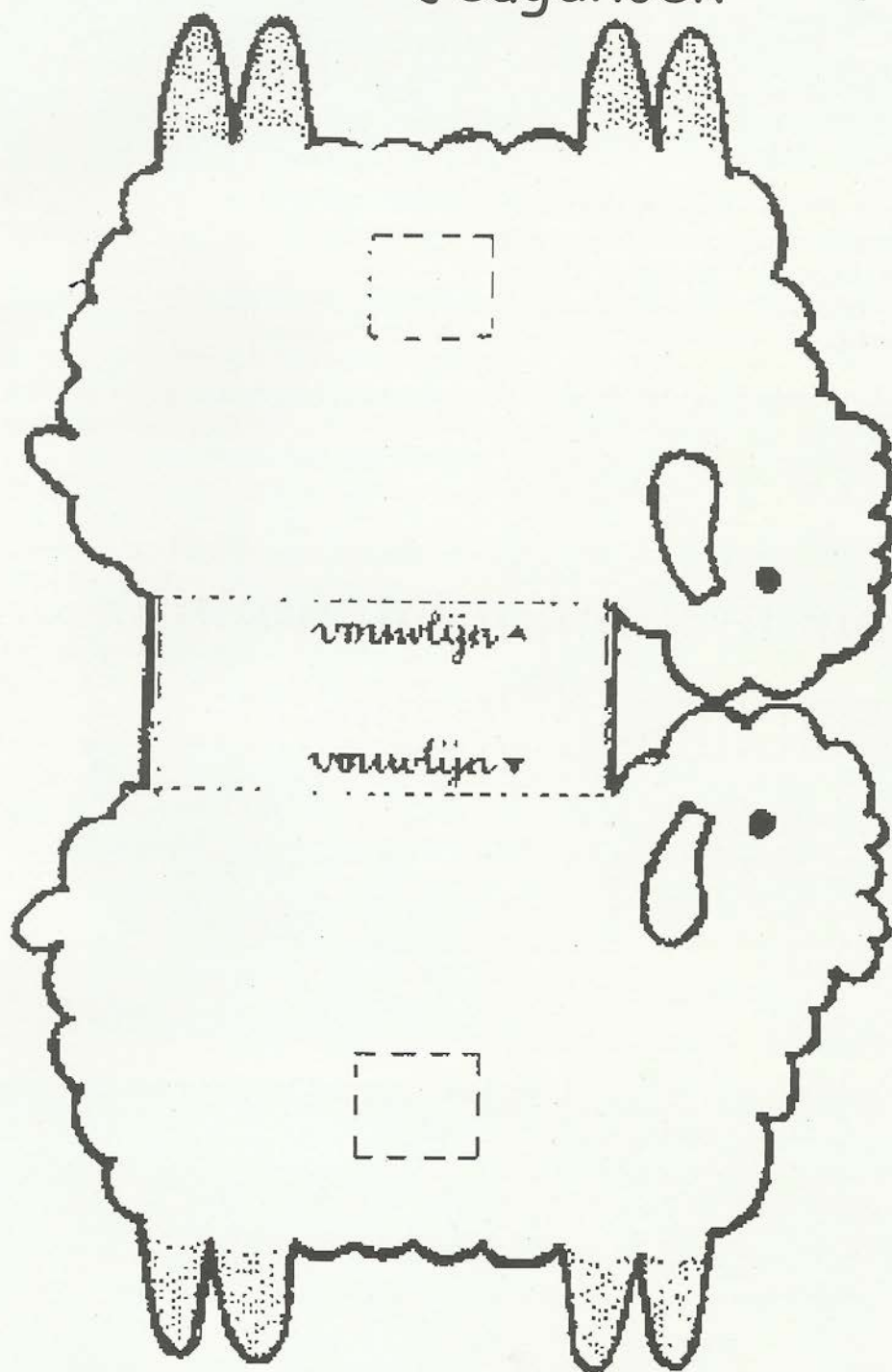
Laat de tekening eventueel vergroten door je ouders. Print hem uit en plak hem op stevig papier of karton.

Beplak de 2 schaapshelften met draadjes witte wol of witte watten.

Knip van papier oren en ogen uit en plak ze op hun plaats. De poten van het schaap kun je kleuren. Vouw het schaap op de stippellijnen om. Knip een reepje karton van 3 bij 3 cm. Vouw het in drieën en plak het aan de binnenkant tussen de 2 schaapshelften als versteviging. (ongeveer op de plek van het aangegeven vierkantje)

Jeugdhoek

L Jeugdhoek

SLOOP NATUUR EDUCATIEF CENTRUM

Joost Kievit

Na bijna 25 jaar trouwe dienst is de ontmanteling en sloop van het Natuur Educatief Centrum (NEC) aan de Veerweg in Numansdorp in volle gang.

Ook in de ontwikkeling van Hoekschewaards Landschap heeft dit centrum een belangrijke rol gespeeld. Tal van cursussen, vergaderingen en andere activiteiten hebben we daar uitgevoerd tussen grofweg 1985 en 1995.

De stichting Natuurbehoud met mensen als Jaap Vollaart en Arie van Geemert namen het initiatief om het centrum te bouwen en daarmee onderdak te bieden aan natuurorganisaties uit de streek. Dit heeft HWL tot de realisatie van ons eigen onderkomen in het bezoekerscentrum Klein Profijt in Oud-Beijerland enorm geholpen.

Nu is het gebouw aan het eind van zijn bestaan. De bouw van het NEC was vrijwilligerswerk. Dat is de sloop ook en hierbij wordt duidelijk dat de bouw voor bijna 100 % met hergebruikt materiaal is gerealiseerd. Deze traditie proberen we zoveel mogelijk voort te zetten.

Bijna alle opgezette dieren en educatieve materialen zijn opnieuw toegepast, maar ook nog bruikbare bouwmaterialen krijgen weer een volgend leven. De verwarmingsradiatoren gaan naar scouting, de boiler, deuren, kozijnen etc krijgen via marktplaats een nieuwe eigenaar. Zo zijn er tal van voorbeelden te noemen van hergebruik. De planken van het gebouw proberen we om te zetten in nestkasten en vogel voer huisjes, die weer verkocht kunnen worden via de HWL winkel.

Het oude gebouw verdwijnt, maar de locatie aan Veerweg blijft. Trots staat het splinternieuwe eerste Nationaal Landschap Centrum van ons land op deze locatie. Met de bouw van het NEC werd hiervoor zo'n 25 jaar geleden eigenlijk al de basis gelegd ♦

NIEUWE EXPOSITIE IN HET NLC

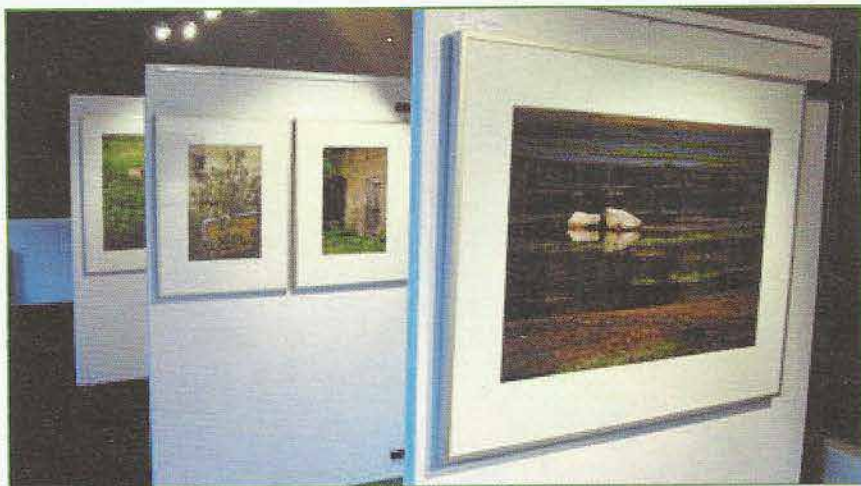
Naast de permanente expositie over het nationaal landschap de Hoeksche Waard is er binnen het NLC ook een wisselende tentoonstelling.

Hierin kunnen kunstenaars of kwalitatief goede amateurs uit de Hoeksche Waard hun werk tonen.

Voor de presentatie worden deze kunstenaars begeleid door de AZ Kunstuitleen.

De wijze van presenteren is immers van groot belang om het werk tot zijn recht te laten komen.

Dit eerste kwartaal van 2009 hangen er foto's van Astrid Hofman

HWL

Hoekschewaards Landschap

Postbus 1080, 3260 AB Oud-Beijerland

